

Bruxelles, 13 iunie 2016
(OR. en)

9198/16

ECOFIN 450
UEM 197
SOC 314
EMPL 210
COMPET 284
ENV 329
EDUC 184
RECH 176
ENER 192
JAI 438

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	9125/16 ECOFIN 417 UEM 167 SOC 281 EMPL 177 COMPET 254 ENV 298 EDUC 154 RECH 146 ENER 159 JAI 404 - COM(2016) 328 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind Programul național de reformă al Irlandei pentru 2016 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Irlandei pentru 2016

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționat, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului, pe baza propunerii COM(2016) 328 final a Comisiei.

RECOMANDARE A CONSILIULUI

din...

privind Programul național de reformă al Irlandei pentru 2016

și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Irlandei pentru 2016

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice², în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 26 noiembrie 2015, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice pentru 2016. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 17-18 martie 2016. La data de 26 noiembrie 2015, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului, Comisia a adoptat Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Irlanda ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. În aceeași zi, Comisia a adoptat o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro. Această recomandare a fost aprobată de Consiliul European din 18-19 februarie 2016 și adoptată de Consiliu la 8 martie 2016³. În calitate de țară a cărei monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Irlanda ar trebui să asigure punerea în aplicare deplină și în timp util a recomandării.

³ JO C 96, 11.3.2016, p. 1.

- (2) Raportul de țară privind Irlanda pentru 2016 a fost publicat la 26 februarie 2016. Acesta a evaluat progresele realizate de Irlanda în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu la 14 iulie 2015 și cele realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, acesta a inclus un bilanț aprofundat, efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011. La 8 martie 2016, Comisia a prezentat rezultatele bilanțului aprofundat. În urma analizei sale, Comisia concluzionează că Irlanda se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, este esențial să se remedieze nivelurile ridicate ale datoriei externe nete și ale datoriei publice și private care reprezintă puncte vulnerabile, în pofida îmbunătățirilor.
- (3) La 29 aprilie 2016, Irlanda și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2016 și Programul de stabilitate pentru 2016. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările specifice fiecărei țări relevante au fost abordate în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene pentru perioada 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁴, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza această dispoziție în orientările privind aplicarea măsurilor de corelare între eficacitatea fondurilor structurale și de investiții europene și buna guvernare economică.

⁴ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

- (5) În urma abrogării procedurii aplicabile deficitelor excesive, Irlanda se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere și face obiectul regulii tranzitorii privind datoria. În Programul său de stabilitate pentru 2016, care se bazează pe ipoteza că politicile rămân neschimbate, guvernul își propune îmbunătățirea treptată a soldului global, până la atingerea unui surplus de 0,4 % din PIB în 2018. Se preconizează că obiectivul bugetar pe termen mediu revizuit ~~de 0,4 % din PIB~~ ^{de 0,5 % din PIB} ~~stabilitat în~~ ^{stabilitat în} 2018. Cu toate acestea, variația anuală a soldului structural recalculat⁵ de 0,1 % din PIB în 2016 nu asigură suficiente progrese în vederea îndeplinirii obiectivului bugetar pe termen mediu. În conformitate cu Programul de stabilitate, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 88,2 % în 2016 și va continua să scadă la 85,5 % în 2017. Scenariul macroeconomic pe care se întemeiază aceste proiecții bugetare este plauzibil. Cu toate acestea, măsurile necesare pentru a sprijini, începând cu 2017, țintele de deficit preconizate nu au fost suficient detaliate. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2016, în 2016 există riscul unei devieri de la ajustarea bugetară recomandată, pe care se estimează că Irlanda o va respecta în 2017, în ipoteza în care politicile rămân neschimbate. Se preconizează că Irlanda va respecta regula tranzitorie privind datoria în 2016 și în 2017. Pe baza evaluării Programului de stabilitate și luând în considerare previziunile Comisiei din primăvara anului 2016, Consiliul consideră că este de așteptat ca Irlanda să respecte, în linii mari, dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere. Cu toate acestea, vor fi necesare măsuri suplimentare pentru asigurarea conformității în 2016.
- (6) Eforturile în vederea lărgirii bazei de impozitare au fost limitate și măsurile fiscale recente s-au axat pe reduceri și scutiri. Ar trebui să se realizeze progrese suplimentare pentru ca regimul fiscal să fie mai eficient și mai favorabil creșterii. Autoritățile irlandeze desfășoară un program continuu de analiză a cheltuielilor fiscale, rezultatele acestuia fiind publicate într-un raport anual. Cu toate acestea, procesul de analiză nu acoperă cheltuielile fiscale legate de TVA și încă se mai poate lărgi baza de impozitare prin creșterea taxelor care generează în cea mai mică măsură denaturări.

⁵ Soldul structural, astfel cum a fost recalculat de Comisie pe baza informațiilor din Programul de convergență, urmând metodologia stabilită de comun acord.

- (7) Raportul cost-eficacitate, accesul egal și sustenabilitatea rămân provocări majore pentru sistemul de sănătate. Anumite componente ale reformelor înregistrează progrese, dar cheltuielile cu produsele farmaceutice, în special din cauza costului ridicat al medicamentelor cu un singur furnizor, continuă să afecteze raportul cost-eficacitate. Gestiunea financiară și sistemele de informații rămân deficitare și accesul inegal la asistența medicală primară constituie în continuare o problemă. Aproximativ 40 % din populație are acces gratuit la medici generaliști, restul suportând costurile integral. Există incertitudini semnificative în ceea ce privește reforma globală a sistemului de sănătate, deoarece modelul de asigurare universală în materie de sănătate se află într-un impas.
- (8) Ar trebui să se satisfacă nevoile în materie de infrastructură pentru a promova creșterea durabilă și echilibrată în viitor. După înregistrarea unei valori de vârf de 5,2 % din PIB în 2008, investițiile publice au scăzut la un nivel minim de 1,8 % din PIB în 2013, înainte de a se redresa ușor în 2014, când erau în continuare cu mult sub media UE. În plus, criza pare să fi condus la o redirecționare structurală a componenței cheltuielilor publice, de la investiții către cheltuieli curente. În perioada 2010-2013, cheltuielile de capital au fost, în medie, de numai 4,8 % din total, mai puțin de jumătate din media pe termen lung din perioada 1995-2008. Reducerea drastică a investițiilor guvernamentale timp de șapte ani a avut un impact negativ asupra calității și a caracterului adecvat al infrastructurii și asupra sprijinului guvernamental acordat investițiilor intangibile. Există deficiențe-cheie în ceea ce privește locuințele, apa, transportul public și capacitatea de atenuare a efectelor schimbărilor climatice. În prezent, cererea de locuințe noi este mai mare decât oferta, cu o marjă largă în principalele zone urbane ale țării. În consecință, prețurile proprietăților imobiliare rezidențiale și ale chiriilor din zonele urbane au crescut puternic în 2014, înainte de încetinirea creșterii în 2015. În prezent, nu există nicio dovadă a supraevaluării, dar constrângerile care limitează sectorul construcțiilor și oferta de locuințe, inclusiv unele având legătură cu infrastructura publică, ar putea genera riscuri de dezechilibre, dacă nu sunt soluționate. Reorientarea cheltuielilor guvernamentale a afectat, de asemenea, sprijinul acordat de sectorul public cercetării, dezvoltării și inovării, care în 2014 s-a situat sub nivelurile din 2007. În prezent, din perspectiva sumelor alocate cercetării și dezvoltării ca procent din PIB, Irlanda ocupă locul 22 în Uniune. Acest lucru are un impact negativ asupra competitivității IMM-urilor.

- (9) Rata șomajului a scăzut sub media UE, iar în martie 2016 a fost de 8,6 %. Cu toate acestea, șomajul de lungă durată și gospodăriile cu o intensitate scăzută a muncii rămân surse de îngrijorare. În special, deși rata șomajului de lungă durată a scăzut în ultimii ani, șomajul de lungă durată ca procent din șomajul total rămâne ridicat, atingând 56,3 % în al patrulea trimestru din 2015, peste media UE de 48,3 %. În 2014 (ultimele date comparabile), 21,1 % din populație trăia în gospodării cu o intensitate foarte scăzută a muncii, acesta fiind cel mai ridicat procent din UE. Intensitatea foarte scăzută a muncii afecta în special gospodăriile monoparentale. Procentul copiilor (cu vârste cuprinse între 0 și 17 ani) expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială (AROPE) a scăzut la 30,3 % în 2014, însă rămâne mai ridicat decât media UE de 27,8 %. Cifra AROPE corespunzătoare gospodăriilor monoparentale (62,5 % în 2014) este cu mult peste media UE (48,2 %).
- (10) Irlanda a început punerea în aplicare a programului JobPath pentru a răspunde nevoilor șomerilor de lungă durată și elaborează în domeniul activării o abordare menită să-i încurajeze pe cei care au potențialul și dorința de a juca un rol mai activ pe piața forței de muncă. Persistă provocarea de a extinde serviciile de sprijin pentru găsirea unui loc de muncă la persoanele excluse în mod tradițional de pe piața forței de muncă, inclusiv la persoanele cu handicap și la cele cu responsabilități familiale. În general, sistemul de protecție socială a avut rezultate bune în ceea ce privește limitarea efectelor crizei în privința sărăciei și a inegalităților, însă există în continuare obstacole în calea unei creșteri favorabile incluziunii. S-au realizat unele progrese în retragerea treptată a prestațiilor, însă persistă preocupări cu privire la capcanele inactivității pentru anumite gospodării. Ca procent din salarii, costurile nete de îngrijire a copiilor în Irlanda sunt printre cele mai ridicate din Uniune, ocupând locul al doilea în ceea ce privește cheltuielile suportate de cupluri și, respectiv, primul loc în cazul părinților singuri. Persistă îngrijorări cu privire la calitatea serviciilor de îngrijire a copiilor. De exemplu, în 2014, procentul absolvenților de studii superioare care lucrează în sectorul educației și îngrijirii copiilor preșcolari (15 %) a rămas cu mult sub nivelul recomandat. Există în continuare necorelări ale competențelor și unele domenii se confruntă cu lipsa de personal calificat, în timp ce oportunitățile de perfecționare și recalificare profesională rămân insuficiente, iar scăderea cheltuielilor din domeniul educației ar putea avea un impact negativ asupra rezultatelor educaționale în viitor.

- (11) Gradul ridicat de îndatorare a sectorului privat reflectă problemele în curs legate de deprecierea împrumuturilor. La sfârșitul lunii iunie 2015, datoria neconsolidată a sectorului privat s-a situat la 266,3 % din PIB, cu mult peste media zonei euro. Deși rata creditelor neperformante a scăzut ca urmare a redresării economice și a activităților de restructurare, la sfârșitul anului 2015 aceasta era în continuare una dintre cele mai ridicate din zona euro, situându-se la peste 16 % din totalul împrumuturilor acordate de băncile interne. În plus, 14,7 % din stocul de credite ipotecare înregistrau restanțe de plată la sfârșitul anului 2015, în timp ce conturile cu întâzieri de peste doi ani reprezentau aproape 10 % din totalul soldului de credite ipotecare. Cu toate că se înregistrează progrese, majoritatea restructurărilor creditelor ipotecare au un caracter temporar, ceea ce evidențiază un risc de revenire la o situație de neîndeplinire a obligațiilor de plată, în special în cazul unei deteriorări macroeconomice sau al unui șoc extern. Creditele imobiliare comerciale deținute de bănci locale și împrumuturile pentru IMM-uri și pentru afaceri rămân, de asemenea, domenii care constituie motive de îngrijorare, înregistrând o rată a creditelor neperformante de 37,3 % și, respectiv, de 13,8 %. Cu toate că se înregistrează progrese, va fi nevoie de mult mai mult timp și de eforturi suplimentare pentru a restructura aceste conturi în mod durabil. Procedurile de insolvență a persoanelor fizice, falimentul, *examinership*-ul (protecție jurisdicțională acordată în temeiul dreptului irlandez societăților aflate în dificultate) și alte mijloace de reducere parțială a datoriilor care vizează restabilirea viabilității gospodăriilor și a întreprinderilor rămân insuficient utilizate. Introducerea unui registru central al creditelor a fost lentă, în pofida faptului că acesta este esențial pentru sprijinirea creditării prudente.
- (12) Legea din 2015 privind reglementarea serviciilor juridice (*Legal Services Regulation Act*) a fost promulgată, însă, într-o etapă ulterioară în cadrul procesului, profesiilor juridice li s-au făcut concesii care au redus în mod semnificativ nivelul inițial de ambiție al reformei. Punerea în aplicare a noului cadru se află de abia la început și este prea devreme pentru a fi pe deplin încrezători că acesta va stimula concurența și va reduce costurile. Serviciile juridice sunt utilizate în toate sectoarele economiei, iar costul lor are o incidență asupra competitivității Irlandei. O reducere reală a costurilor poate fi obținută numai dacă dispozițiile cadrului de reglementare planificat referitoare la consolidarea concurenței și reducerea costurilor devin acte legislative în urma proceselor de consultare publică sau sunt incluse în reglementările care vor fi emise de Autoritatea de Reglementare a Serviciilor Juridice.

- (13) În contextul semestrului european, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Irlandei, pe care a publicat-o în Raportul de țară pentru 2016. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate, Programul național de reformă și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Irlandei în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Irlanda, ci și de conformitatea acestora cu normele și orientările UE, având în vedere necesitatea de a consolida guvernanta economică globală a UE prin oferirea unei contribuții la nivelul UE în cadrul deciziilor naționale viitoare. Recomandările formulate în cadrul semestrului european se reflectă în recomandările 1-3 de mai jos.
- (14) În lumina evaluării respective, Consiliul a examinat Programul de stabilitate, iar avizul său⁶ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.
- (15) În lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul național de reformă și Programul de stabilitate. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1 și 3 de mai jos,

⁶ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDĂ ca, în 2016 și în 2017, Irlanda să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. După corectarea deficitului excesiv, să realizeze o ajustare bugetară anuală de 0,6 % din PIB în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu în 2016 și în 2017. Să utilizeze veniturile excepționale determinate de condițiile economice și financiare puternice, precum și cele obținute din vânzarea activelor, pentru a accelera reducerea datoriei. Să reducă vulnerabilitatea la fluctuațiile și șocurile economice, printre altele prin lărgirea bazei de impozitare. Să îmbunătățească calitatea cheltuielilor, în special prin îmbunătățirea raportului cost-eficacitate al asistenței medicale și prin acordarea de prioritate cheltuielilor guvernamentale de capital în cercetare și dezvoltare și în infrastructura publică, în special în transporturi, servicii legate de utilizarea apei și locuințe.
2. Să extindă și să accelereze punerea în aplicare a politicilor de activare pentru a spori intensitatea muncii la nivel de gospodării și să combată riscul de sărăcie în rândul copiilor. Să continue măsurile de stimulare a ocupării forței de muncă, prin retragerea treptată a prestațiilor și a plăților suplimentare. Să îmbunătățească furnizarea unor servicii de îngrijire a copiilor de calitate, accesibile ca preț și cu program prelungit.
3. Să finalizeze soluțiile de restructurare durabilă pentru reducerea creditelor neperformante, să asigure sustenabilitatea datoriei gospodăriilor și să încurajeze creditorii să reducă datoria întreprinderilor cu un grad excesiv de îndatorare, dar încă viabile. Să accelereze introducerea progresivă a unui registru central al creditelor pe deplin operațional care să includă toate categoriile de creditori și debitori.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele
